

Διάγραμμα μαθήματος ΨΥΧ 220
Κλινική Ψυχολογία II: Εισαγωγή στη Ψυχοπαθολογία
Εαρινό εξάμηνο 2018-2019

Διδάσκουσα: Μαριάννα Ζαχαρία

Ώρες μαθήματος: Δευτέρα και Πέμπτη 15:00-16:30

Χώρος διδασκαλίας: ΧΩΔ 02, 014

Γραφείο και Ώρες Γραφείου: μετά από συνεννόηση μέσω email, Δευτέρα 16:30-17:30
ΟΕΔ 01 στο -2 (B203)

e-mail: zacharia.marianna@ucy.ac.cy

Πιστωτικές μονάδες: 6 ECTS

Ενδιάμεση Εξέταση: 04/03/2018

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ:

- 1) Barlow, D. H., & Durand, V. M. (2015). *Abnormal psychology: An integrative approach*. Stamford, CA: Cengage Learning.
Barlow, D. H., & Durand, V. M. (2000). *Ψυχοπαθολογία και παθολογική συμπεριφορά*. Αθήνα: ΙΩΝ. Τόμος Α & Β (μετάφραση στα Ελληνικά)
- 2) Άρθρα και υλικό που θα αναρτώνται στο blackboard.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ (δεν χρειάζεται να το αγοράσετε):

American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (5th ed.). Arlington, VA: American Psychiatric Publishing.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στην ψυχοπαθολογία, δηλαδή στις διάφορες ψυχολογικές διαταραχές. Θα γίνει εισαγωγή στην έννοια της ψυχοπαθολογίας, στις διάφορες θεωρητικές προσεγγίσεις και στην αξιολόγηση και διάγνωση της ψυχοπαθολογίας. Στην συνέχεια θα συζητηθούν διάφορες διαταραχές, η πιθανή αιτιολογία τους, τα κριτήρια με τα οποία γίνονται οι διάφορες διαγνώσεις, και οι τρόποι/μέθοδοι διάγνωσης και αξιολόγησής τους. Το μάθημα προσεγγίζει τις ψυχολογικές διαταραχές σαν συνέπειες ψυχοκοινωνικών, βιολογικών, κληρονομικών και άλλων παραγόντων. Θα παρουσιαστούν σε συντομία, οι θεραπείες που θεωρούνται αυτήν τη στιγμή αποτελεσματικές (εμπειρικά τεκμηριωμένες) για τις διάφορες ψυχολογικές διαταραχές.

Το μάθημα έχει τη μορφή διαλέξεων και περιλαμβάνει ασκήσεις στην τάξη, παρουσιάσεις περιπτώσεων, καθώς και ανάθεση μελέτης της βιβλιογραφίας.

ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος αναμένεται ότι οι φοιτητές θα μπορούν να:

- 1) Κατανοήσουν την έννοια της ψυχοπαθολογίας, τις μεθόδους διάγνωσης και ταξινόμησης των διαταραχών, και να συζητούν με κριτική σκέψη για τα προαναφερόμενα.
- 2) Κατανοήσουν και να περιγράψουν τις διάφορες θεωρητικές προσεγγίσεις στη ψυχοπαθολογία.
- 3) Διαφοροποιήσουν τις διάφορες διαταραχές και να περιγράψουν την κλινική εικόνα, τα συμπτώματα και χαρακτηριστικά των διαταραχών, και τους παράγοντες που σχετίζονται με την ανάπτυξη τους (σύμφωνα με το DMS-5).

- 4) Περιγράψουν τους βιολογικούς, ψυχοκοινωνικούς και κοινωνικο-πολιτισμικούς παράγοντες που διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη, εμφάνιση και διατήρηση των ψυχολογικών διαταραχών.
- 5) Αναγνωρίσουν τις εμπειρικά τεκμηριωμένες και προτεινόμενες θεραπευτικές παρεμβάσεις για την κάθε διαταραχή και τους βασικούς τους στόχους.
- 6) Αρχίσουν να κατανοούν και να συνθέτουν κριτικά την θεωρία-έρευνα με την κλινική εφαρμογή.

Σημαντικό: Το μάθημα πιθανόν να σας βοηθήσει να διαπιστώσετε κατά πόσο η κλινική ψυχολογία είναι η κατεύθυνση που θα θέλατε να ακολουθήσετε στο μέλλον.

Δεν θα σας κάνει ειδικούς στην παροχή ψυχολογικών υπηρεσιών ή συμβουλών και δεν θα αποτελεί μέθοδο επίλυσης προσωπικών μας προβλημάτων. Επώνυμες αναφορές πρέπει να αποφεύγονται ενώ τα κλινικά προβλήματα να αντιμετωπίζονται με ΣΕΒΑΣΜΟ και ΕΧΕΜΥΘΕΙΑ.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

1) Ενδιάμεση εξέταση στο πρώτο μισό της ύλης	30%
2) Τελική εξέταση στο δεύτερο μισό της ύλης	30%
3) Ομαδική παρουσίαση στην τάξη	30%
4) Παρουσία και συμμετοχή στο μάθημα	10%
	100%

- 5) **Εθελοντικά:** Συμμετοχή σε έρευνες ή σύντομη βιβλιογραφική ανασκόπηση 5%

Ενδιάμεση (30%) και Τελική Εξέταση (30%): Η μορφή των εξετάσεων θα είναι ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών (multiple choice questions) και σύντομων απαντήσεων. Το υλικό των εξετάσεων θα βασίζεται στις παραδόσεις και παρουσιάσεις, στη βιβλιογραφία και στο οπτικοακουστικό υλικό, το οποίο θα προβληθεί στο μάθημα. Οι ερωτήσεις θα έχουν διαφορετικό βαθμό δυσκολίας ούτως ώστε να καθοριστεί το βάθος και το εύρος της κατανόησης του υλικού.

Ομαδική παρουσίαση (30%): Θα σας ζητηθεί να δουλέψετε σε ομάδες και να βρείτε και να παρουσιάσετε με βάση άρθρα (σε επιστημονικά περιοδικά) και βιβλία ένα θέμα κλινικού ενδιαφέροντος (βλ. παραδείγματα πιο κάτω). Η παρουσίαση θα διαρκεί 15 λεπτά! Να είστε αυστηροί με το χρόνο, δεν πρέπει να ξεπεράσετε τα 15 λεπτά! Ο στόχος της παρουσίασης είναι να:

- α) μάθουμε κάτι καινούργιο από τον τομέα της ψυχοπαθολογίας
- β) να εφαρμόσετε τις επικοινωνιακές σας δεξιότητες (να μας περάσετε τις γνώσεις σας με ένα κατανοητό και ενδιαφέρον τρόπο)

Αναμένεται όπως στο τέλος της παρουσίασης σας υπάρχει βιβλιογραφία σε APA μορφή των επιστημονικών άρθρων και βιβλίων που χρησιμοποιήσατε (τουλάχιστον 5)

Μην παρουσιάσετε κάποια ψυχολογική διαταραχή την οποία έχουμε συζητήσει στην τάξη και μην επαναλάβετε άλλη ύλη από το μάθημα.

Αναμένεται να χωριστείτε μόνοι σας σε ομάδες 4-5 ατόμων. Θα υπάρχει σειρά προτεραιότητας, έτσι αν η ημερομηνία που θέλετε έχει γεμίσει, σας παρακαλώ διαλέξτε

κάποια από τις άλλες. Στη συνέχεια όταν αποφασίσετε το θέμα της παρουσιάσής σας θα πρέπει να ενημερώσετε τη διδάσκουσα με email, για να το εγκρίνει. Οι ομάδες δεν επιτρέπεται να έχουν τα ίδια θέματα, για να είναι πιο ενδιαφέρον το μάθημα και για να αποκτήσουμε περισσότερες γνώσεις! Θα υπάρχει σειρά προτεραιότητας σχετικά με τη θεματολογία με βάση την εκδήλωση ενδιαφέροντος.

Οι παρουσιάσεις θα γίνουν στις 28/03, 04/04, 08/04 & 11/04. Την ημέρα της παρουσίασης να παραδοθούν σε έντυπη μορφή οι διαφάνειες και μια σύντομη περίληψη της παρουσίασης (μέχρι μια σελίδα) στη διδάσκουσα. Αναμένεται ότι οι διαφάνειες θα σταλούν στη διδάσκουσα και ηλεκτρονικά. Στην συνέχεια η διδάσκουσα θα αναρτήσει τις παρουσιάσεις στο blackboard. Τα μέλη της ομάδας θα παίρνουν πάντα τον ίδιο βαθμό. Αποτελεί δική σας ευθύνη να μοιράσετε την εργασία σε ίσα μέρη. Θέλω να δω ομαδικό πνεύμα και συνεργασία!!! Επίσης, είστε υπεύθυνοι για να έχετε έτοιμα και λειτουργικά συστήματα παρουσίασης των εργασιών σας (υπολογιστής, σύνδεση με projector). Η ύλη που θα παρουσιάσετε εσείς στο μάθημα δεν θα είναι εξεταστέα ύλη.

Πιθανά θέματα (δεν αποκλείονται άλλα):

- 1) Παρουσίαση των διαγνωστικών κριτηρίων, της αιτιολογίας, πορείας και περιγραφής μιας συγκεκριμένης, επιμέρους διαταραχής που δεν βρίσκεται στην ύλη του μαθήματος μαζί με παραδείγματα περιπτώσεων. Επίσης, εν συντομία να αναφερθείτε στη θεραπευτική προσέγγιση και στους στόχους της για τη συγκεκριμένη διαταραχή (χωρίς πολλές λεπτομέρειες).
- 2) Παρουσίαση ΜΙΑΣ συγκεκριμένης θεραπευτικής προσέγγισης για μια διαταραχή (που δεν παρουσιάζεται εκτενώς στο βιβλίο σας). ΟΧΙ όμως γενικές θεωρίες θεραπείας όπως ψυχαναλυτική, γνωστικο-συμπεριφορική κλπ. Συμπεριλάβετε και παρουσίαση/ανάλυση περίπτωσης από τη βιβλιογραφία (case study)
- 3) Παρουσίαση θεμάτων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στη διάγνωση και θεραπεία πληθυσμών με κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά (π.χ. παιδιά, μετανάστες, πληθυσμοί από συγκεκριμένες κουλτούρες, ηλικιωμένοι, άτομα με νοητική αναπηρία και ψυχιατρικά προβλήματα, κλπ).
- 4) Παρουσίαση ενός αμφιλεγόμενου θέματος σε σχέση με τις ψυχολογικές διαταραχές (π.χ. γιατί κάποια διαταραχή πρέπει ή δεν πρέπει να περιληφθεί στο DSM στο μέλλον, με εμπειριστατωμένες επιστημονικές απόψεις σύμφωνα με τη βιβλιογραφία).

Παρουσία και συμμετοχή στην τάξη (10%): Παρουσίες θα λαμβάνονται σε τυχαία διαστήματα. Λαμβάνεται υπόψη η ενεργή συμμετοχή σας στο μάθημα. Η εξεταστέα ύλη περιλαμβάνει τόσο το υλικό από τα κεφάλαια που ανατίθενται ανά εβδομάδα όσο και από την ύλη που καλύπτεται μέσα στην παράδοση. Τα δύο δεν είναι απαραίτητα το ίδιο και το αυτό. Έτσι είναι πολύ σημαντικό και απαραίτητο να παρευρίσκεστε σε όλα τα μαθήματα. Αν δεν είστε παρόντες σε ένα μάθημα είστε υπεύθυνοι για την ύλη και πρέπει να πάρετε σημειώσεις από συμμαθητές σας. Προσωπικά χαρακτηριστικά που θα ληφθούν υπόψη περιλαμβάνουν τον σεβασμό, τη θετική στάση, ουσιαστική επένδυση και αφοσίωση στη μάθηση, συμμετοχή, πρωτοβουλία, εντιμότητα κ.α.

Συμμετοχή σε έρευνες ή σύντομη βιβλιογραφική ανασκόπηση (5%). Η συμμετοχή των φοιτητών στα ερευνητικά προγράμματα του Τμήματος είναι σημαντική. Η περισσότερη διεθνής γνώση στη ψυχολογία έχει προκύψει από μελέτες με συμμετέχοντες

εθελοντές φοιτητές. Για κάθε μία συμμετοχή σε ερευνητικό έργο του Τμήματος Ψυχολογίας διάρκειας 30 λεπτών και άνω μπορείτε να λάβετε 1%. Θα χρειάζεται βεβαίωση από τον υπεύθυνο της έρευνας για να πιστωθούν οι μονάδες.

Εναλλακτικά μπορείτε να παραδώσετε μια εργασία έκτασης τριών σελίδων (μην ξεπεράσετε το όριο) σε APA μορφή που να περιλαμβάνει βιβλιογραφική ανασκόπηση για ένα διάσημο πείραμα στην κλινική ψυχολογία το οποίο δε συζητήθηκε στο μάθημα ή για το ρόλο του κλινικού ψυχολόγου και σημαντικές τεχνικές συνέντευξης. Αναμένεται στο τέλος της εργασίας σας να υπάρχει βιβλιογραφία σε APA μορφή των επιστημονικών άρθρων και βιβλίων που χρησιμοποιήσατε (τουλάχιστον 5). Να σημειωθεί ότι η βιβλιογραφία δε μετρά μέσα στις τρεις σελίδες. Η ημερομηνία παράδοσης της βιβλιογραφικής ανασκόπησης θα είναι η τελευταία μέρα των μαθημάτων (18/04/2019).

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:

- 1) Η παρουσία σας στην τάξη είναι απαραίτητη και στο ΠΚ είναι υποχρεωτική. Αν δεν είσατε παρόντες σε ένα μάθημα είσατε υπεύθυνοι για την ύλη και πρέπει να πάρετε σημειώσεις από συμφοιτητές σας.
- 2) Παρακαλώ όπως προσέρχεστε έγκαιρα για αποφυγή αναστάτωσης της τάξης.
- 3) Η δημιουργία ενός θετικού πλαισίου μάθησης είναι ευθύνη όλων μας. Αναμένεται πως θα δείχνετε σεβασμό προς τους/τις συμφοιτητές/τριες σας, όπως και στις πληροφορίες (π.χ., παρουσιάσεις περιστατικών) που παρουσιάζονται και συζητούνται κατά τη διάρκεια του μαθήματος.
- 4) Χρήση συσκευών σε αθόρυβη λειτουργία καθ' όλη τη διάρκεια του μαθήματος.
- 5) Τα χρονοδιαγράμματα για τις παρουσιάσεις θα τηρηθούν αυστηρά. Αν για σοβαρό λόγο δεν θα μπορούσατε να τηρήσετε το χρονοδιάγραμμα να με ειδοποιήσετε αρκετές μέρες πριν για να γίνουν διευθετήσεις. Αν δεν τηρηθούν, θα υπάρχουν σημαντικές επιπτώσεις στον βαθμό σας.
- 6) Παρακαλώ όπως ακολουθείτε το APA format μέσα από το APA Publication Manual όσον αφορά την αναφορά σε δουλειά ή λεγόμενα άλλων ατόμων.
- 7) Η λογοκλοπή αποτελεί νομικό παράπτωμα και απαγορεύεται αυστηρά από το Πανεπιστήμιο. Λογοκλοπή, θεωρείται η οικειοποίηση σκέψεων ή έργων άλλων προσώπων ή και παρουσίαση δικής σας προηγούμενης εργασίας, χωρίς να γίνεται αναφορά στο δημιουργό και στη πηγή, άσχετα αν υπάρχει ή όχι πρόθεση. Η δουλειά σας θα ελέγχεται με το λογισμικό ανίχνευσης λογοκλοπής.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ

Ημερομηνία Διάλεξης	Θέμα
14/01	Εισαγωγή στην ψυχοπαθολογία
17/01	Ιστορικές αντιλήψεις και Θεωρίες ψυχοπαθολογίας
21/01 & 24/01	Αιτιολογικοί Παράγοντες στην ανάπτυξη ψυχοπαθολογίας
28/01 & 31/01	Αξιολόγηση και Διάγνωση ψυχοπαθολογίας
04/02 & 07/02	Αγχώδης Διαταραχές
11/02 & 14/02	Ιδεοψυχαναγκαστική Διαταραχή και Διαταραχή Μετατραυματικού Στρες
18/02, 21/02 & 25/02	Διαταραχές της Διάθεσης
28/02	Διατροφικές Διαταραχές
04/03	Ενδιάμεση Εξέταση
07/03	Σχιζοφρένεια και άλλες Ψυχωσικές Διαταραχές
11/03	Αργία (Καθαρή Δευτέρα)
14/03	Σχιζοφρένεια και άλλες Ψυχωσικές Διαταραχές (συνέχεια)
18/03 & 21/03	Διαταραχές Προσωπικότητας
25/03	Αργία
28/03	Παρουσιάσεις φοιτητών
01/04	Αργία
04/04, 08/04 & 11/04	Παρουσιάσεις φοιτητών
15/04 & 18/04	Νευροαναπτυξιακές Διαταραχές (Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητας, Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος)
06/05	Απορίες και προετοιμασία για τελικές εξετάσεις
10/05 – 24/05	Εξεταστική Περίοδος

Καλό εξάμηνο!